

СЛУ

3770 СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА СРМ
91001 - СКОПЈЕ, п.факс 51

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Рок за рекламации 15 дена. Огласи според тарифата.

Среда, 31 јануари 1990
Скопје
Број 3 Год. XLVI

Аконтацијата за 1990 година изнесува 300 динари. Овој број чини 6 динари. Жиро сметка 40100-603-12498.

22.

Врз основа на член 37 од Законот за избор на членовите на делегациите и на делегатите во Собранијата на општествено-политичките заедници и на самоуправните интересни заедници („Сл. весник на СРМ“ бр. 48/90), претседателот на Собранието на Социјалистичка Република Македонија донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАСПИШУВАЊЕ НА ИЗБОРИ ЗА ДЕЛЕГАТИ ВО СОБОРИТЕ НА СОБРАНИЕТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I

Се распишуваат избори за делегати во Соборот на здружениот труд, Соборот на општините и Општествено-политичкиот собор на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

II

Изборите за делегати во Соборот на здружениот труд ќе се одржат на 23 март 1990 година.

III

Изборите за делегати во Соборот на општините и изјаснувањето за изборот на делегати во Општествено-политичкиот собор ќе се извршат на 25 март 1990 година.

IV

Роковите за вршење на изборните дејствија утврдени со Законот за избор на членовите на делегациите и на делегатите во Собранијата на општествено-политичките заедници и на самоуправните интересни заедници, почнуваат да течат од 31 јануари 1990 година.

V

Ова решение ќе се објави во „Службен весник на СРМ“.

Број 08-288/1
26 јануари 1990 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ
д-р Вулнет Старова с. р.

23.

Врз основа на член 4, став 5 од Законот за заштита на воздухот од загадување („Службен весник на СРМ“ бр. 20/74 и 6/81), претседателот на Републичкиот комитет за труд, здравство и социјална политика донесува

ПРАВИЛНИК

ЗА МАКСИМАЛНО ДОЗВОЛЕНИТЕ КОНЦЕНТРАЦИИ И КОЛИЧЕСТВА И ЗА ДРУГИ ШТЕТНИ МАТЕРИИ ШТО МОЖАТ ДА СЕ ИСПУШТААТ ВО ВОЗДУХОТ ОД ОДДЕЛНИ ИЗВОРИ НА ЗАГАДУВАЊЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се определуваат максимално дозволени концентрации (во натамошниот текст: МДК) и максимално дозволени количества (во натамошниот

текст: МДКО) на штетни материји во цврста, течна или гасовита состојба што смеат да се испуштаат во воздухот од индустриски, комунални и други извори на загадување.

Член 2

Кога во излезните гасови истовремено се присутни повеќе материји од различни групи, заедничката емисија на материите од иста група не смее да ги надминува границите на емисионата концентрација за одделна материја од групата.

Кога во излезните гасови истовремено се присутни повеќе материји од различни групи, заедничката емисија на материите не смее да ја надминува граничната емисиона концентрација, при што треба да бидат исполнети и барањата за секоја група одделно.

Член 3

Загадувањето на воздухот се изразува во форма на:

а) концентрација на масата на штетните материји во mg/m^3 во сувиот излезен гас при нормални услови ($t=0^\circ\text{C}$ и $p=1.013$ м. бар (освен ако условите не се посебно наведени) емисионата концентрација (ЕК);

б) масен протек на штетните материји што се испуштаат во воздухот во kg/h g/h емитирано количество (ЕКО).

Масен протек е заедничко количество на штетните материји што се испуштаат во воздухот од постројката или од погонот за еден час при полно технолошко оптоварување.

Емисионата концентрација и емитираното количество на штетните материји што го загадуваат воздухот, се определуваат за секоја штетна материја во однос на граничното количество на емитираната штетна материја во определена временска единица во рамките на процесот на производството на иста локација.

Емисионите концентрации дадени во зависност од концентрацијата на кислород во издувните и димните гасови, се пресметуваат според равенката:

$$E_N = \frac{21 - O_N}{21 - O_M} \cdot E_M$$

каде што ознаките ги имаат следните значења:

E_N = емисиона концентрација пропишана за кислородот во гасовите;

E_M = измерена емисиона концентрација;

O_N = референтна концентрација на кислородот во % (вол) во гасовите;

O_M = измерена концентрација на кислородот во % (вол) во гасовите.

Пресметување на емисијата кај уредите за чистење на димните гасови се врши само за времето кога концентрацијата на кислородот е над пропишаната граница.

Член 4

Емисијата на цврсти честички се мери постојано кога нивната концентрација е поголема од МДК.

Кај заедничко количество од 2 до 5 kg/h се мери со оптичко мерило на емисијата.

Кај заедничкото количество над 5 kg/h се мери со мерилото за концентрација на масата.

Мерењата се вршат пред пуштањето на објектот во употреба, за време на пробната работа и во редовно прои-

зводство по секоја промена на технолошкиот процес, за континуирани и константни процеси мерењето може да биде периодично, а за шаржни процеси да биде континуирано.

Емисионите параметри се мерат:

1. Емисијата на карциногените цврсти честички, на цврстите честички од неорганските материји и на органските соединенија од 1 група се мери постојано ако протекот на масата е 5 пати поголем од дозволеният во членовите 9, 12 и 13 на овој правилник.

2. Емисијата на пареата и на гасовите се мери постојано кога протекот на масата е поголем или еднаков на:

SO_2 : 50 kg/h

NO, NO_2 : 30 kg/h (изразен како NO_2)

CO : 5 kg/h (во процесите на согорување)

CO : 100 kg/h (во други случаи)

Флуор и неговите гасовити неоргански соединенија изразени како:

HF - 0,5 kg/h

Хлор и неговите гасовити неоргански соединенија изразени како:

HCl : 3 kg/h

Cl_2 : 1 kg/h

H_2S : 1 kg/h

Кај постојаното мерење на количеството на SO_2 мора да се мери и концентрацијата на масата на SO_2 и тоа мора да се земе предвид во сметањето.

Ако при моменталното мерење се констатира дека уделот на NO_2 е помал од 10% од вкупната емисија на азотните оксиди, постојаното мерење на NO_2 не е потребно и се мери само NO . Уделот на NO_2 се зема предвид во пресметката.

3. Емисијата на органските соединенија се мери постојано кога протекот на масата, изразен како вкупен органски јаглерод, е еднаков или поголем од:

— за органски соединенија од 1 група, 1 kg/h;

— за органски соединенија од 1 до 3 група заедно, 10 kg/h.

Вкупен органски јаглерод се мери:

Кај постојаните мерења покрај материите што го заградуваат воздухот, мора да се мерат и другите погонски количества, потребни за правилно пресметување и вреднување на мерењата (н. пр. температура, волуменски протек, влага, притисок, содржина на O_2 и др. во излезните гасови). Од постојаното мерење на погонските количества може да се отстапи ако нивното варирање е безначајно или, пак, ако може да се определат со сигурност на друг начин. Резултатите добиени од постојаните мерења треба да се валоризираат така што од моментните вредности се добиваат получасовни просечни вредности, кои се пресметуваат во референтни вредности и се распределуваат во најмалку 20 класи. Граничната вредност е во 10-класа. Распределбата на зачестеноста мора да се гледа во секој момент и се прта еднаш дневно со почеток на календарската година.

Табела II

Група	Штетна материја	Емисионо количество поголемо од г/х	МДК мг/м ³
1	2	3	4
1. — Кадмиум и неговите соединенија изразени како Cd — Талиум и неговите соединенија изразени како Tl — Жива и нејзините соединенија изразени како Hg		1	0,2
2. — Арсен и неговите соединенија освен арсен водород (AsH_3) изразен како As — Кобалт и неговите соединенија изразени како Co — Никел и неговите соединенија изразени како Ni		5	1

Од получасовните средни вредности за секој ден се пресметува аритметичкиот дневен просек зависно од бројот на часовите на времетраењето на работа. Со дневните просечни вредности се врши дневното распределување на зачестеноста. Постројките ги задоволуваат условите од овој правилник само ако помалку од 3% од получасовните вредности во годината за 20% го надминуваат МДЕК. Ниту една од измерените вредности не смее повеќе од два пати да го надминува МДЕК, односно наведените вредности во решението на инспекцијата надлежна за заштита на воздухот.

Документите од мерењата со резултатите корисникот или управувачот на постројката е должен да ги чува најмалку пет години.

Кај постројките и погоните при кои постојат повремени краткотрајни зголемувања на емисијата, а кои се технолошки условени, емисијата се пресметува од просечните средни вредности за еден технолошки циклус.

По исклучок од претходните ставови постојани мерења не се потребни ако:

— врз основа на моментните мерења и на другите работни параметри и на карактеристиките на материите во процесот може да се утврди дневна, месечна и годишна просечна емисија, толку точно, како што е случај кај постојаните мерења;

— за тоа постојат посебно оправдани причини (економски, технички)

II. ГРАНИЧНИ ЕМИСИОНИ КОНЦЕНТРАЦИИ (МДК) И КОЛИЧЕСТВА (МДКО)

Член 5

Емисијата на вкупната прашина во излезниот гас од одделна постројка не смее да биде поголема од вредноста наведена во табела I.

Табела I

г/х	Емисионо количество	МДК мг/м ³
над	500	50
до вклучително	500	150

Член 6

Вкупната емисија на органските материји во форма на цврсти честички од постројката или погонот не смее да биде поголема од вредноста во табела II.

1	2	3	4
– Телур и неговите соединенија изразени како Te – Селен и неговите соединенија изразени како Se			
3.	– Антимон и неговите соединенија изразени како Sb		
	– Бакар и неговите соединенија изразени како Cu		
	– Цијанид и неговите соединенија изразени како CN		
	– Флуор и неговите соединенија изразени како F		
	– Калај и неговите соединенија изразени како Sn		
	– Хром и неговите соединенија изразени како вкупен Cr	25	5
	– Манган и неговите соединенија изразени како Mn		
	– Олово и неговите соединенија изразени како Pb		
	– Платина и нејзините соединенија изразени како Pt		
	– Радииум и неговите соединенија изразени како Rh		
	– Ванадиум и неговите соединенија изразени како V		
	– Силициум двооксид изразен како SiO ₂		

Ако во излезните гасови истовремено се присутни материји од повеќе групи, важат граничните емисиони концентрации наведени во табела III со исполнети барања за секоја одделна материја од табела II.

Табела III

Група	Емисионо количество над г/х	МДК мг/м ³
1 и 2	5	1
1 и 3		
2 и 3	25	5
1,2 и 3		

Член 7

Максимално дозволените концентрации во табелите I од член 5 и табелите II и III од член 6 на овој правилник важат и во случаите кога еден дел од тие соединенија се наоѓа во гасовита или течна состојба. Во тој случај важат напред наведените вредности за сумата на емисијата во гасовита течна и цврста состојба.

Неорганските соединенија во цврста состојба, за кои оправдано се сомнева дека можат да предизвикаат рак, се распоредуваат во групата III од табела VII на член 10 на овој правилник.

За другите неоргански соединенија во форма на цврсти честички важат одредбите од табелата I од член 5 на овој правилник.

Член 8

Емисијата на неорганските соединенија во течна или гасовита состојба во излезните гасови од постројките или погонот не смее да биде поголема од вредностите определени во табела IV.

Табела IV

Група	Штетна материја	Емисионо количество	МДК мг/м ³
1	2	3	4
1.	Арсен водород (AsH ₃) Цијанхлорид (CnCl) Јаглерод хлорид (орозген) хлорид (COCl ₂) Фосфин (PH ₃)	10	1
2.	Бром и неговите соединенија изразени како HBr, Хлор (Cl ₂) Цијанводород (HCN) Флуор и неговите соединенија изразени како HF Сулфур водород (H ₂ S)	50	5
3	Неоргански соединенија хлор во форма на пареа и гас во колку не се во класата I изразени како хлороводород HCl Амоњак (NH ₃)	300	30
4	Сулфурни оксиди (SO ₂ и SO ₃) изразени како SO ₂ Азотни оксиди (NO и NO ₂) изразени како NO ₂	5000	500

Член 9

Вкупната емисија на органските соединенија од постројката или погонот не смее да биде поголема од вредноста наведена во табела V.

Табела V

Група	Штетна материја	Хемиска формула	Емисиони количества над g/h	МДК mg/m ³
1	2	3	4	5
1.	Ацеталдехид Акрилна киселина Алкилни соединенија Анилин Анхидрид малеинска киселина Бензол хлорид Бифенил 1,2 дихлор бензол 1,2 дихлор етан 1,1 дихлор етилен	C_2H_4O $C_3H_4O_2$ C_6H_7N $C_4H_3O_3$ C_7H_7Cl $C_{12}H_{10}$ $C_6H_4Cl_2$ $C_2H_5Cl_2$ $C_2H_2Cl_2$	100	20
1.	Дихлор фенол Диетил амин Диметил амин 1,4 диоксан етилакрилат етиламин формалдехид 2 фуралдехид фенол хлорацеталдехид крезол ксиленол (освен) 2,4 ксиленол хлорооцетна киселина метилхлорид мравја киселина метилакрилат метиламин толоиден -2,4 дизацетијанат нитробензол нитрокрезол нитрофенол нитротолуол лесен прав во респираторна форма пиридин акролеин 1,1,2,2 тетрахлоретан тетрахлорметан тиоалкохоли тиоетри О-толуидин 1,1,2 трихлоретан трихлорметан трихлорфенол триетиламин	$C_6H_4Cl_2O$ $C_4H_{11}N$ C_2H_7N $C_8H_{16}O_2$ $C_5H_8O_2$ C_2H_7N CH_2O $C_8H_6O_2$ C_6H_6O C_2H_3ClO C_7H_8O $C_6H_{10}O$ $C_2H_3ClO_2$ CH_3Cl CH_2O_2 $C_4H_6O_2$ CH_3N $C_9H_6N_2O_2$ $C_6H_5NO_2$ $C_7H_5NO_3$ $C_6H_5NO_3$ $C_7H_5NO_2$ C_5H_5N C_3H_4O $C_2H_2Cl_4$ CCl_4 C_7H_5N $C_2H_3Cl_3$ $CHCl_3$ $C_6H_5OCl_3$ $C_6H_{15}N$	100	20
2.	2 бутоксиетанол бутиралдехид циклохексанол 1,4 дихлорбензол 1,1 дихлоретан N-N диметилформамид 2-6 диметилхептанол-4 Di -(2 етилхексил) фталат 2 етоксиетанол етилбензол фурфурилалкохол 2,2 иминодиетанол изопропенилбензол изопропилбензол јагленородендисулфит хлорбензол	$C_8H_{14}O_2$ C_4H_8O $C_6H_{10}O$ $C_6H_4Cl_2$ $C_2H_4Cl_2$ C_3H_7NO $C_8H_{14}O$ $C_{24}H_{38}O_4$ $C_4H_{10}O_2$ C_8H_{10} $C_6H_6O_6$ $C_4H_{11}NO_2$ C_9H_{10} C_9H_{12} CS_2 C_6H_5Cl	2000	100

1	2	3	4	5
	2-хлор-1,3-бутадиен 2,4-ксиленол ксилен 2-хлорпропан 2-метоксиетанол метилциклохексанол метилформијат метилметакрилат нафталин пропиналдехид пропиенска киселина оцетна киселина стирол тетрахлоретилен тетрахидрофуран толуол 1,1,1-трихлоретан трихлоретилен триметилбензол винилацетат	C_4H_5Cl $C_8H_{10}O$ C_8H_{10} C_3H_7Cl $C_3H_8O_2$ $C_7H_{12}O$ $C_2H_4O_2$ $C_5H_8O_2$ $C_{10}H_8$ C_3H_6O $C_3H_6O_2$ $C_2H_4O_2$ C_8H_8 C_2Cl_4 C_4H_8O C_7H_8 $C_2H_3Cl_3$ C_2HCl_3 C_9H_{12} $C_4H_6O_2$	2000	100
3.	Ацетон алкилалкохоли 2-бутанон бутилацетат дибутилетер дихлордифлуорметан 1,2-дихлоретан дихлорметан диетиетер дизопропилетер диметиетер етилацетат етиленгликол 4-метил-2-пентанон етилхлорид метилбензоат 4-хидрокси-4-метил-2-пентанон М-метилпирилодон алкени (освен 1,3-бутадиен) алкани (освен метан) пинен трихлорфлуорметан	C_3H_6O C_4H_8O $C_6H_{12}O_2$ $C_8H_{18}O$ CCl_2F_2 $C_2H_4Cl_2$ CH_2Cl_2 $C_4H_{10}O$ $C_6H_{14}O$ C_4H_8O $C_4H_8O_2$ $C_2H_6O_2$ $C_6H_{12}O$ C_2H_5Cl $C_8H_8O_2$ $C_6H_{12}O_2$ C_7H_9NO $C_{10}H_{16}$ CCl_3F	3000	150

Во случаи кога истовремено се емитираат органските соединенија од повеќе групи, покрај барањата од табела V на член 9 од овој правилник мора да бидат исполнети и барањата од табелата VI.

Табела VI

Група	Емисионо количество над g/h	МДЕК mg/m ³
1 и 2	2.000	100
1 и 3		
2 и 3	3.000	150
1.2 и 3		

За органските материји во форма на цврсти честички, распределени во групата 2 и 3 важат барањата од табела 1 од член 5 на овој правилник (за вкупната прашина)

Табела VII

Група	Штетна материја	Емисионо количество над g/h	МДЕК mg/m ³
1.	Азбест (кризолит, крокидолит) амозид, антофилит, актинолит, тремолит) во респираторна форма	0,5	0,1

Органските соединенија кои не се наведени во табелите се распоредуваат во група соединенија кои имаат слично дејство врз околината. При тоа мора да се земе предвид пред сè нивната разградливост, биоакумулативност, токсичност, продуктите од распаѓањето (резидуи) и миризбата.

Органските соединенија за кои постои оправдано сомневање дека можат да предизвикаат рак се распоредуваат во група 1 од табелата V на член 9 на овој правилник.

Член 10

Емисијата на карценогените материји во излезните гасови од постројките и од погонот не смее да биде поголема од вредностите дадени во табелата VII.

1	2	3	4
1.	Берилиум и неговите соединенија во респираторна форма изразени како Ве Бензо апирин Дибензо (а, h) антрацен 2 – нафтиламин	0,5	0,1
2.	Арсенов (III) оксид, арсенов пентоксид, арсенова (V) киселина, арсенова (III) киселина и нивните соли (во респираторна форма) изразени како As Соединенија на хром (VI) – калциев хромат, стронциев хромат, хром (III) хромат цинков хромат изразени како Cr Кобалт во форма на респираторен прав или аеросол, аеросоли тешкорастворливи кобалтови соли изразени како Co. 3,3 дихлорбензидин диметилсулфат етиленгмин никел во форма на респираторна прашина или аеросол, никелов сулфид, никелов оксид, никел (III) карбонат, никелов тетракарбонат изразени како Ni	1	5
3.	Акрилонитрил бензол 1,3 бутадиен 1 хлор 2,3 епоксилпропан (епихлохидрин) 1,2 – дихлорметан 1,2 – епоксилпропан Етиленоксид Хидразин Винилхлорид	25	5

Ако во излезниот гас истовремено се присутни материји од повеќе групи, важат максимално дозволените концентрации наведени во табела VIII, при исполнети барања за одделна материја од табела VII на овој член.

Табела VIII

Група	Емисионо количество на g/h	МДК mg/m ³
1 и 2	5	1
2 и 3		
1 и 3	25	5
12 и 3		

Член 11

Емисијата од огништата наменети за загревање на згради, за производство на процесна топлина или за производство на пара не смее да ги надминува долунаведените вредности.

Ограничувањето од став 1 на овој правилник не важи за огништата во кои се врши производен процес (металуршките печки и др.).

1. Огништа на цврсто гориво
1.1. Јаглен, брикети, кокс, МДК во mg/m³ кај 7% O₂ вол.

Емитирана материја или референтна вредност	Топлотна сила на огништето во MW		
	1–50	50–300	над 300
Димен қатрански број според ЈУС М.Р. 020	30	30	30
Цврсти честички mg/m ³	50	50	50
Јагленмоноксид (CO) mg/m ³	250	250	250
Сулфурни оксиди пресметани како SO ₂ mg/m ³	2000	400	400
Емисионен удел на сулфур (од вкупното количество за ложиш-			

1	2	3	4
тата со решетки или на ложење со прав (%)		60	10
Емисионен удел на сулфур од вкупното количество за ложење во флуидизираниот слој (%)*	15	15	10
Азотни оксиди (NO _x) изразени како NO ₂ (mg/m ³)	500	400	300
Гасови на неоргански соединенија на флуор изразени како HF (mg/m ³)	30	30	15
Гасовити неоргански соединенија на флуор изразени како HCl (mg/m ³)	200	200	100
За котлите до 1MW важат ограничувањата на емисијата согласно ЈУС М. Е6. 110 – 1978.	1.2. Дрвени брикети –МДК во mg/m ³ кај 11% O ₂ вол во димниот гас.		
Емитирана материја или референтна вредност	топлотна сила на огништето во MW 1-50	50-300	над 300
Димнокатронски број според ЈУС М. П. 4020*	30	30	30
Цврсти честички mg/m ³	50	50	50
Јагленмоноксид (CO) mg/m ³	250	250	200
Азотни оксиди (NO _x) изразени како NO ₂ mg/m ³	500	400	300
Органски материи изразени како вкупен органски јагленород mg/m ³	50	50	50
За котлите до 1MW важат ограничувањата на емисијата согласно ЈУС м: е6. 110-1987.	2. Ложишта на течни горива Дозволена МДК во mg/m ³ при 38O ₂ вол		
Емитирана материја или референтна вредност	топлотна сила на огништето во MW 1-50	50-300	над 300
Димен број според ЈУС Б. X 8,270 за тешко масло за ложење	2	2	2
За сите останати масла за ложење јагленмоноксид (CO mg/m ³)	170	170	170
Азотни оксиди (NO _x) изразени како NO ₂ mg/m ³	350	250	150
Сулфурни оксиди SO _x изразено како SO ₂ (mg/m ³) – важи за маслата за горење според ЈУС Б ХО 500	1700	400	400
Емисионен удел на сулфур (%) (од вкупното количество)*		60	15
Гасовити неоргански соединенија на флуор изразени како HF (mg/m ³)	5	5	5
Гасовити неоргански соединенија на хлор (%) изразени како HCl (mg/m ³)			
Тешко масло за горење не смее да се користи во постројките до 5 MW.	3. Огниште за гас Дозволена МДК во mg при 3% O ₂ вол.		
За котлите под 1 MW важат ограничувањата на емисијата согласно ЈУС М.Е6. 120-1987.			
Емитирани материи или референтна вредност	топлотна сила на огништето во MW 1-50	50-300	над 300
Димниот број согласно ЈУС Б X8-270	0	0	0
Цврсти честички mg/m ³	0.5	0.5	0.5
Јаглен моноксид CO mg/m ³	100	100	100
Азотни оксиди (NO _x) изразени како NO ₂ (mg/m ³)	200	200	200

*) Важи за објектите кога технички не можат да се постигнат бараните МДК

За котлите до 1 MW важат ограничувањата на емисијата согласно ЈУС М.Е6. 120-1987.

За огниште со уреди за десулфуризација или деазотизација е дозволено да работи без такви уреди најмалку 240 часови годишно, а од тоа најмногу 72 часа непрекинато. За ложиштата што имаат уреди за обеспрашување е дозволено да работат најмногу 120 часа годишно, од тоа најмногу 8 часа непрекинато.

Член 12

Други огништа

1. За сите други огништа на цврсти горива важат одредбите на член 9 на овој правилник.

Сите огништа од 1 до 100 MW мора да имаат вградени континуирани мерачи на концентрацијата на масата на цврстите честички.

2. Огништата на течни горива за согорување во примарни рафинации или на непреработена нафта под 50 MW.

Пресметано на 3% O₂ вол. во димните гасови граничната емисиона концентрација е:

- МДК на цврсти честички: 80 mg/m³
- МДК на јаглен монооксид (CO): 170 mg/m³
- МДК на азотни оксиди (NO_x), изразени како NO₂ при користење на лесното масло за горење: 250 mg/m³
- МДК за користење на останатите масла: 350 mg/m³
- МДК за сулфурни оксиди (SO_x) изразени како SO₂, 1700 mg/m³

При користењето на маслата за горење согласно ЈУС Б.ХО.500 димниот број треба да биде помал од 1.

На хартијата за филтрирање не смеат да се појават трагови на маслени деривати.

3. Огништа на гасовити горива до 100 MW.

Пресметано на 3% O₂ вол. во димните гасови, граничната концентрација на емисијата е:

- МДК за цврсти честички при користење на плин: 5 mg/m³
- МДК за јаглен монооксид (CO): 100 mg/m³
- МДК за азотни оксиди (NO_x) изразени како
- МДК за сулфурни оксиди (SO_x) изразени како SO₂ при користење на

а) рафинериски гас: 100 mg/m³

б) течен гас: 5 mg/m³

в) земен гас што се користи како гориво за производство на пареа (технолошка пареа за забрзано добивање на нафта) 1700 mg/m³

г) останатите гасови: 35 mg/m³

Огништата над 50 MW што имаат вградени мерни инструменти за континуирано мерење на јаглен монооксид (CO).

4. Извори на загадување на воздухот со гасни турбини.

Пресметано на 15% O₂ вол. во димните гасови, димниот број може да биде кај:

а) турбините со протек на гас 60.000 м³/h или повеќе, кај постојаното работење помал од 2, кај пуштањето во работа помал од 3;

б) турбините со протек на гас под 60.000 м³/h кај сите режими на работење помал од 4.

- МДК на јаглен монооксид (CO): 100 mg/m³.

- МДК за азотни оксиди (NO_x) изразени како O₂ при протек на гасот под 60.000 м³/h или повеќе: 300 mg/m³

- под 60.000 м³/h 350.

5. Мотори со внатрешно согорување

За стабилните мотори на течни горива:

а) МДК за цврсти честички: 130 mg/m³

б) МДК за јаглен монооксид: 650 mg/m³

в) МДК за азотни оксиди (NO_x) изразени како (NO₂)

- кај дизел моторите од 3 MW и повеќе: 200 mg/m³

- под 3 MW: 400 mg/m³

- кај другите четиритактни мотори: 500 mg/m³

- кај другите двотактни мотори: 800 mg/m³

Овие вредности не важат за погонските мотори на агрегатите за производство на електрична енергија при испадите од мрежата.

6. За сите други ложишта важат одредбите на точка 1-3 од член 11 и 12 на овој правилник.

Член 13

Емисиите на одделни видови производни погони не смеат да ги надминуваат:

1. Цементарниците

Штетна материја	Вид на постројката	МДК mg/m ³
Азотни оксиди (NO _x) изразени како NO ₂	Цементни печки со решеткаст пред-грејач	1.500
	- со циклонски пред-грејач и користење на отпадната топлина	1.300
	- со циклонски пред-грејач без користење на отпадната топлина	1.800
Сулфурни оксиди (SO _x) изразени како SO ₂	Цементни печки	400

2. Печење на боксид, доломит, гипс, вар, магнезит, кварцит, шамот

Штетна материја	Вид на постројката	МДК mg/m ³
Цврсти честички на хром и на неговите соединија изразени како Cr	Печки за печење на хромна руда	10
Азотни оксиди (NO _x) изразени како (NO ₂)	Ротациони цевни печки	1.800
	Останати печки	1.500
Гасовити неоргански соединија на Флуор изразени како HF	Печки за печење на кремен	10

3. Печење на керамични производи на база на глина

Штетна материја	Содржина на сулфур во суровината во %	Емитирано колич. над g/h	МДК mg/m ³ при 18% O ₂ волумен
Сулфурни оксиди (SO _x)	под 012	10.000	500
Изразени како SO ₂	над 012	10.000	1.500

4. Постројки за претопување на минерални сировини пред се на базалт, дијабазот и преработка на шљака (згура)

Штетна материја	Вид на постројки	Начин на греење (гориво)	Емитирана кол. над g/h	МДК mg/m ³ при 8% O ₂ волумен
Азотни оксиди (NO _x) изразени како (NO ₂)	Калиумови печки	масло	10.000	1.200
		гас		1.200
	Кадни печки со рекуперативен начин на добивање на отпад. топлина	масло		1.200
		гас		1.400
Сулфурни оксиди (SO _x) изразени како SO ₂	Окенски печки	масло	10.000	1.800
		гас		2.200

5. Стаклари

Штетна материја	Вид на постројката	Начин на греење (гориво)	Емитирано количество	МДК mg/m ³
Азотни оксиди (NO _x) изразени како (NO ₂)	Калиумови печки	масло	10.000	1.200
		гас		1.200
	Континуирани кадни печки со рекуперативно добивање на отпадна топлина	масло		1.200
		гас		1.400
	Дневни кадни печки	масло		1.600
		гас		1.600
	Континуирани кадни печки со регенеративно добивање на отпадна топлина	масло		1.800
		гас		2.200
Сулфурни оксиди (SO _x) изразени како (SO ₂)	Континуирани кадни печки со попречно поставени горилници со регенеративно добивање на отпадна топлина	масло	10.000	3.000
		гас		3.500
	Стакларски печки	пламенски		1.800
	Калиумови печки	пламенски		1.100
	Дневни кадни печки	пламенски		1.100

Граничните емисиони концентрации кај стакларските печки што се греат на пламен (пламенски) се однесуваат на 8% O₂ вол. а кај калиумовите печки што се греат на пламен (пламенски) и дневните кадни печки се однесуваат на 0,13% O₂ вол.

Ако од производни причини е потребно азотно оплеменување, емисионите концентрации на азотни оксиди не смеат да бидат поголеми од двојна вредност на концентрациите наведени во табелите.

6. Постројките за производство или топење на мешавини на битумен или катран со минералните материји, асфалтни бази.

МДК на цврстите честички во излезниот гас од барабаните за сушење и на мешалките при овие постројки е 20 mg/m³ (сметано на 17 % O₂ вол.)

7. Производство на азотна (V) киселина

МДК на азотни оксиди (NO_x) изразени како NO₂ во излезниот гас при овој процес е 450 mg/m³.

8. Производство на сулфурна (VI) киселина

Штетна материја	постапка	степен на транс-формација SO ₂ /SO ₃ (%)	МДК mg/m ³
SO ₂	единечна 6% SO ₂	97,5	4.800
SO ₃	единечна 6% SO ₃	97,5	120
SO ₂	двојна 8-10,5 SO ₂	99,6	1.100-1.400
SO ₃	двојно 8-10% SO ₂	99,6	60

9. Производство на хлор

МДК на хлор во излезниот гас при производство на хлор е 1 mg/m³ освен кај производство на хлор со потполно утечнување, каде што МДЕК изнесува 6 mg/m³.

10. Производство на вештачки губрива

При гранулацијата на сушењето на комплексните вештачки губрива што содржат повеќе од 50% амониум нитрат или повеќе од 10% амониум сулфат МДЕК на цврстите честички во излезниот гас изнесува 75 mg/m³.

11. Производство на средствата за заштита на растенијата.

Во излезниот гас од постројките за производство на средства за заштита на растенијата или за средствата за уништување на штетници МДЕК на цврстите честички од тешко разградливите материји, лесно акумулативни или високотоксичните материји (на пр. јагленофуран, динитро-о-крезол) и на материите за кои одделно е пропишана забрана и органичување на концентрациите е 5 mg/m³.

12. Рафинерии на минерални масла

Штетна материја	вид на работа	МДК
Сулфуроводород (H ₂ S)	десулфуризација	10
Цврсти честички	каталитичко разградување	50
Азотни оксиди (NO _x)	каталитичко разградување	700
изразени како (NO ₂)		
Сулфурни оксиди (SO _x)	"	1.700
изразени како (SO ₂)		

13. Постројки и погони за мелење и сушење на јаглен.

МДК на цврстите честички за оваа операција е 75 mg/m³.

МДК за цврстите честички од постројките за чистење на сушарите, пресите со калапи и отворите за отпрашување кај пресите е 0,10 mg/m³.

14. При лакирањето на колите емисијата од целокупниот процес заедно со конзервирањето мора да биде по-

при протек на воздух 10 ³	(m ³ /h)	15	30	40	50	60	70
МДК на цврсти честички	(mg/m ³)	150	125	103	80	70	50

Член 14

Освен општите ограничувања за дозволената емисија на цврстите честички и гасови за преработка на железна руда, на челикот и на другите метали важи и следното:

1. постројки за агломерација на железна руда.

МДК на азотни оксиди (NO_x) изразени како (NO₂) е 400 mg/m³

2. постројки за добивање на сурови обоени метали

МДК на цврсти честички е 20 mg/m³.

МДК на цврстите честички во топилниците на олово е 10 mg/m³.

мала од 60 mg/m² лакирана површина односно 120 mg/m² лакирана површина за лакирање со метален ефект.

За емисијата на органските растворувачи во излезниот гас кој излегува од подрачјето на прскањето (лакирањето) не важат граничните емисиони концентрации од член 9 на овој правилник за органските соединенија од 2 и 3 група.

Емисијата на испарувањето на органските растворувачи од зоната на прскање, мора да се намали со: изборот на лакските кои содржат помал дел на растворувачи, изборот на начинот на нанесувањето на лакот, и рециклирање на воздухот за прскање или со чистење на отпадниот воздух.

МДК на органските соединенија во излезниот гас од сушарата, изразен како вкупен органски јаглерод е 50 mg/m³.

МДК на цврстите честички во излезниот гас е 3 mg/m³.

15. Печатници

При користењето на печатарските бои кои се разредуваат со вода или со етанол со удел на масата на боите до 25% МДК за етанолот во излезните гасови изнесува 500 mg/m³.

16. Постројки и погони за импрегнација на стаклени и минерални влакна со вештачки смоли.

МДК за органските соединенија наведени во член 12 на овој правилник што излегуваат во излезниот гас е 40 mg/m³.

17. Постројки за производство на дрвени, влакнести и врзани плочи (вклучително и иверици).

МДК на цврстите честички во излезниот гас за овој вид на производство е:

- кај машините за брусење 10 mg/m³.

- во сушарите 50 mg/m³.

За сушарите не важат граничните емисиони концентрации на органските соединенија од член 9 на овој правилник.

МДК за 1-та група органски соединенија наведени во членот 9 на овој правилник кои се наоѓаат во форма на пара или на гас во излезниот гас од пресите е: 0,12 mg/m³ произведени плочи.

Во сушарите на иверици не смее да се користи гориво со содржина на вкупен сулфур повеќе од 1% пресметано кај цврстите горива на горливоста на горивото 29,3 mj/kg.

18. Постројки за обработка на дрво

Постројките на погоните за обработка на дрво мора да имаат уред за чистење на излезните гасови односно на воздухот.

МДК на цврстите честички во излезниот гас од машините за брусење и на цврстите честички по брусењето е 20 mg/m³.

Кога во излезниот воздух не постои брусна прашина важи следното:

Во процесот не смее да се користи само гориво што содржи помалку од 1% дел од вкупниот сулфур, пресметано на согорувањето на цврстите горива од 29,3 mj/kg. Ова ограничување не важи кога рудата содржи поголем процент на сулфур.

МДК на сулфурните оксиди (SO_x) изразени како (SO₂) кај емитираното количество од 5.000 gr/h и повеќе е 800 mg/m³.

3. Постројките за добивање на железни легури (феро-легури) со електро термичка или друга постапка.

МДК на цврстите честички при овој процес е 30 mg/m³.

4. Постројки за добивање на челик во конвертори, електрични печки, и постројки за топење во вакуум, постројки за претопување на челик и на сурова легура.

МДК на цврстите честички во излезните гасови е:

а) кај електро печките и кај индустриските печки или „куполките“ со усисување на гасови над испусниот отвор е 20 mg/m³.

б) кај „куполките“ со усисување на гасови под испусниот отвор е 50 mg/m³.

штетна материја	вид на постројката	МДК mg/m ³
Цврсти честички	печка за електролиза	30
Неоргански соединенија на Флуор изразени како HF	“	1,5

Дневното количество на неорганските соединенија на флуор изразени како HF во излезниот гас на печката за електролиза, заедно со излезните гасови од производната хала во која се наоѓаат печките, не смее да биде поголемо од 0,7 kg/t, алуминиум, а дневното количество на цврсти честички не смее да биде поголемо од 5 kg/t. алуминиум.

7. Постројки за топење на алуминиум
МДК на цврстите честички за овие постројки е 20 mg/m³ при протек на маса од 0,5 kg/h или повеќе.

МДК на хлор (Cl₂) во излезните гасови од рафинацијата е 3mg/m³.

МДК на органските соединенија вкупно во аеросолиите во гасна фаза изразени како вкупен органски јаглерод е 50 mg/m³.

8. Постројки за топење и рафинирање обоени метали и на нивните соединенија освен алуминиум.

Температура на предзагревање (°C)	200	300	400	500	600	650
МДЕК (NO ₂) mg/m ³	500	515	600	800	1100	1300

10. Леарници на обоени метали
При емитирано количество од 05 kg/h или повеќе МДК на цврсти честички е 20 mg/m³.

Органските соединенија настанати со производството на јадрата мора да се фатат и да се одделат од излезните гасови при тоа МДЕК за амините е 5 mg/m³.

11. Постројки за жешко поцинкување
Постројките за жешко поцинкување мора да бидат опремени со уреди за усисување на цврстите честички при што МДЕК е 10 mg/m³.

МДЕК за гасовитите неоргански соединенија на хлор во излезниот гас изразени како HCl е 20 mg/m³.

12. Постројките за површинска обработка на метали со азотна киселина.

МДЕК за азотните оксиди NOx изразени како NO₂ е 1.500 mg/m³

13. Постројки за производство на оловни акумулатори.

24.

Уставниот суд на Македонија, врз основа на член 20 од Законот за основите на постапката пред Уставниот суд на Македонија и за правното дејство на неговите одлуки на седницата одржана на 10 јануари 1990 година, донесе:

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА член 89 точка 4 од Правилникот за работните односи на работниците во Основната организација на здружениот труд „Тапетарија-Караван“, во состав на Работната организација „Треска-Мебел“ во Скопје, донесен од Работничкиот совет на 24 септември 1989 година, во делот во кој е дадено овластување на Комисијата за работните односи да одлучува за отсутување од работа без надоместок на личен доход.

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на СРМ“ и во означената организација на здружениот труд на начин предвиден за објавување на самоуправните општи акти.

3. Уставниот суд на Македонија, со решение У.бр. 137/89 од 8 ноември 1989 година, поведе постапка за оценување законноста на одредбата од правилникот озна-

МДК на јаглен моноксид од „куполките“ со рекуперација е 1000 mg/m³.

Во другите случаи димните гасови што содржат јаглен моноксид (CO) мора да се употребат или да се запалат.

5. Постројки за електрично топење на згура (шљака)
МДК за флуорните соединенија во излезните гасови изразени како HF за овој процес е 1mg/m³

6. Производство на алуминиум

МДК на цврстите честички во излезните гасови од овие постројки е 20 mg/m³ при протек на масата од 0,2 kg/h или повеќе.

МДК за цврстите честички при топењето и рафинацијата на олово е 10 mg/m³.

МДК на бакар и бакарните соединенија изразени како бакар при топењето на бакарот во окенски печки е 10 mg/m³.

МДК на органските соединенија изразени како вкупен органски јагленород е 50 mg/m³.

9. Постројки за валање на метали, печки за загревање и за топлотна обработка пресметано на 5% O₂ vol. во излезните гасови е:

МДК за азотни оксиди NOx изразени како N O₂ во зависност од температурата пред загревањето на воздухот:

МДЕК за сулфур (VI) киселина настаната при формирањето на акумулатори во излезните гасови кај излезот од всисувачот односно постројката за чистење е 1 mg/m³.

Член 15

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 10 - 315

17 јануари 1990 година
Скопје

Претседател
на Републичкиот комитет за труд,
здравство и социјална политика,
д-р Јанко Обочки, с.р.

чен во точката 1 од оваа одлука, затоа што се постави прашањето за нејзината спротивност со Законот за работните односи.

4. На седницата Судот утврди дека во член 89 од Правилникот се предвидени случаите за отсуство на работникот без надоместок на личен доход и е овластена Комисијата за работните односи да утврдува и други случаи за отсуство од работа без надоместок на личен доход.

5. Според член 59 од Законот за работните односи работникот има право да отсутува од работа без надоместок на личен доход во случаите и под условите утврдени во самоуправен општ акт, но најдолго една година и за тоа време неговите права и обврски, кои се стекнуваат по основ на трудот, мируваат.

Од изнесената законска одредба произлегува дека случаите во кои работникот има право на отсуство од работа без надоместок на личен доход се утврдуваат само со самоуправен општ акт, при што не постои законски основ со таквиот општ акт да се овластат органите на работната организација да утврдуваат и други случаи за вакво отсуство.

Со оглед на тоа што со оспорената одредба од Правилникот е дадено овластување на Комисијата за работните односи, покрај случаите утврдени со Правилникот, да утврдува и други случаи за користење на отсуство без надоместок на личен доход, Судот утврди дека тоа е во спротивност со член 59 од Законот за работните односи.

Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 и 2 од ова решение.

У. бр. 137/89 Претседател
10 јануари 1990 година на Уставниот суд на Македонија,
С к о п ј е м-р Јордан Арсов, с.р.

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

РЕПУБЛИЧКА ЗАЕДНИЦА ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

41.

Врз основа на член 116 став 2 од Законот за здравствена заштита („Службен весник на СРМ“ бр. 10/83, 43/85, 50/87, 27/88 и 36/89) и Одлуката за овластување на Извршниот одбор на Собранието на Републиката СИЗ за здравствена заштита да врши валоризација на учеството на корисниците во трошоците за здравствена заштита, бр. 08-2499/1 од 7 декември 1989 година, Извршниот одбор, на седницата одржана на 30 јануари 1990 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА УЧЕСТВО НА КОРИСНИЦИТЕ ВО ТРОШОЦИТЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 1

Во член 2 став 1 од Одлуката за учество на корисниците во трошоците за здравствена заштита („Службен весник на СРМ“ бр. 44/88, 14/89, 24/89, 35/89 и 44/89) се вршат следните измени.

- во точка 1 бројката „6.000“ се заменува со бројката „2,00“.
- во точка 2 бројката „6.000“ се заменува со бројката „2,00“.
- во точка 3 бројката „10.000“ се заменува со бројката „3,00“.
- во точка 4 бројката „10.000“ се заменува со бројката „3,00“.
- во точка 27 бројката „6.000“ се заменува со бројката „2,00“.

Член 2

Оваа одлука ќе се објави во Службен весник на СРМ, а ќе се применува од 15 февруари 1990 година.

Бр. 09-141/1
30 јануари 1990 година,
С к о п ј е

Претседател
Дивна Павловска, с.р.

42.

ЗАЕДНИЦА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ – РАДОВИШ

Врз основа на член 76 од Законот за вработувањето („Службен весник на СРМ“ бр. 32/87), Собранието на Заедницата за вработување – Радовиш, на седница одржана на 26 декември 1989 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА СТАПКАТА НА ПРИДОНЕСОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЗА 1990 ГОДИНА

Член 1

Придонесот на вработување се пресметува и се плаќа – за работниците во основната организација и за работниците вработени кај работодавецот – личниот доход на работниците, во кој се содржани придонесите и даноците што се плаќаат од личниот доход бруто личен доход по стапка од 0,70%.

- за работодавецот – основницата според која плаќа данок од личен доход, по стапка од 0,70%.
- за работодавецот кој данокот го плаќа во годишен паушален износ придонесот за вработување изнесува 15% од годишниот износ на данокот.

Член 2

Одлуката ќе се применува во 1990 година.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со нејзиното донесување, а ќе се применува од 1 јануари 1990 година.

Бр. 02 – 676/10
26 декември 1989 година.
Радовиш

Претседател,
Чабукова Благоица с.р.

ОБЈАВИ

Врз основа на член 35 од Општествениот договор за измени и дополнувања на Општествениот договор за заеднички основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распоредувањето на доходот и чистиот доход и распределбата на средствата за лични доходи („Службен весник на СРМ“ бр. 18/87 и 25/89), Координациониот одбор

О Б Ј А В У В А

планирани елементи за примена на мерилата за распоредување за чистиот доход за јануари 1990 година

1. Просечен месечен пресметан чист личен доход по работник, без средства за непосредна заедничка потрошувачка за јануари 1990 година, изнесува 2.507,20 динари.
2. Средствата за непосредна заедничка потрошувачка по работник за 1990 година изнесуваат 1.000,00 динари.

Координационен одбор
Претседавач,
Софија Тодорова, с.р.

Врз основа на член 35 од Општествениот договор за измени и дополнувања на Општествениот договор за заеднички основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распоредувањето на доходот и чистиот доход и распределбата на средствата за лични доходи („Службен весник на СРМ“ бр. 18/87 и 25/89), Координациониот одбор

О Б Ј А В У В А

измена на планираните елементи за примена на мерилата за распоредување на чистиот доход за декември 1989 година и периодот јануари – декември 1989 година („Службен весник на СРМ“ бр. 46/89)

1. Во точката 1 од Објавата од Координациониот одбор износот „22.502.000 динари“ просечен месечен пресметан чист личен доход по работник, без средствата за непосредна заедничка потрошувачка за декември 1989 година, се заменува со износот „25.072.000 динари“.
2. Во точката 2 од Објавата од Координациониот одбор износот „5.623.400 динари“ просечен месечен пресметан чист личен доход по работник, без средства за непосредна заедничка потрошувачка за периодот јануари – декември 1989 година се заменува со износот „5.837.600 динари“.

Координационен одбор
Претседавач,
Софија Тодорова, с.р.

СОДРЖИНА

22. Решение за распишување на избори за делегати во соборите на Собранието на Социјалистичка Република Македонија	страница 37
23. Правилник за максимално дозволените концентрации и количества и за други штетни материи што можат да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување	37
24. Одлука на Уставниот суд на Македонија, У бр 137/89 од 10 јануари 1990. година	47

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

СКОПЈЕ	
41. Одлука за измена на Одлуката за учество на корисниците во трошоците за здравствена заштита	48
РАДОВИШ	
42. Одлука за определување на стапката на придонесот за вработување за 1990 година	48
Објава за планирани елементи за примена на мерилата за распоредување за чистиот доход за јануари 1990 година	48
Објава за измена на планираните елементи за примена на мерилата за распоредување на чистиот доход за декември 1989 година и периодот јануари – декември 1989 година („Службен весник на СРМ“ бр 46/89)	48